

โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง

กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

รุ่นที่ ๑๔๒

พ.ศ. ๒๕๖๖

หมวดวิชาที่ ๒ บฝ.ก.๒-๑๑ (การเขียน) เรื่อง “การเขียนบทความ”

ยศ-ชื่อ-สกุล เรืออากาศเอก รัตนชัย ชัยฤกษ์

สัมนาที่ ๕ หมายเลขประจำตัว ๐๕๐๓

ชื่ออาจารย์ผู้ควบคุม นาวาอากาศเอก ณัฐพงศ์ วังเมือง

วันที่ ๒๕ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๖

โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

หลักสูตรนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง รุ่นที่ ๑๔๒

การเขียนบทความ

ยศ-ชื่อ-สกุล ร.อ.รัตนชัย ชัยฤกษ์ สัมนนาที่ ๕ หมายเลข ๐๕๐๓

ชื่อเรื่อง ธานินทร์ กรัยวิเชียร

วัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ให้ผู้อ่านทราบถึงคุณลักษณะของความเป็นผู้นำของ ศาสตราจารย์ธานินทร์ กรัยวิเชียร
ในประเด็นของ ความมุ่งมั่นในงาน จงรักภักดี รวมทั้งการนำบทเรียนที่ได้รับจากการศึกษา
ผลงานของท่านมาประยุกต์ใช้

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้มีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๔๗๕ เป็นต้นมา นักกฎหมาย ผู้พิพากษา หรือผู้ที่มีวิชาชีพทางด้านกฎหมายได้เข้ามามีส่วน
เกี่ยวข้องกับการบริหารประเทศและมีบทบาทสำคัญทางการเมืองอยู่เสมอมา ศาสตราจารย์ธานินทร์ กรัยวิเชียร
อาจนับได้ว่าเป็นนักกฎหมายท่านหนึ่งที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในประวัติศาสตร์การเมืองไทย จึงมีประโยชน์
อย่างมากที่เราจะศึกษาและวิเคราะห์ถึงคุณลักษณะความเป็นผู้นำของท่านเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต
ให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งคุณลักษณะความเป็นผู้นำของท่านที่โดดเด่น คือ ความมุ่งมั่นในงาน และจงรักภักดี
สมควรที่เราจะได้นำบทเรียนที่ได้รับจากการศึกษาลักษณะความเป็นผู้นำดังกล่าว มาประยุกต์ใช้ให้เกิด
ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงานต่อไป หากจะเริ่มต้นเรื่องราวแห่งหน้าชีวิตประวัติของ
ศาสตราจารย์ธานินทร์ กรัยวิเชียร คงต้องเริ่มต้นจากในช่วงที่ท่านดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ ๑๔
ของประเทศไทย

คุณลักษณะเด่นประการแรกของ ศาสตราจารย์ธานินทร์ กรัยวิเชียร คือความมุ่งมั่นในงาน ไม่ว่าจะเป็น
ดำรงตำแหน่งใด ท่านก็มีความมุ่งมั่นในงานและอุทิศตนทำงานเพื่อสังคมอย่างเต็มกำลังมาโดยตลอดตามหลัก
ที่ท่านยึดถือ คือเมื่อได้รับหน้าที่อะไรต้องทำหน้าที่นั้นให้ดีที่สุด จากนั้นนักเรียนทวนวิชากฎหมาย อาจารย์สอนวิชา
กฎหมาย สู่การเป็นผู้พิพากษาหัวหน้าคณะศาลฎีกา เป็นเครื่องพิสูจน์ให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการศึกษาและการ
ทำงานของท่านเป็นอย่างดี ตลอดจนการตัดสินใจก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ท่านมองว่าสภาพสังคมไทย
ในช่วงเวลานั้น กำลังตกอยู่ในภาวะวิกฤตความเสื่อมทรามทางศีลธรรมและความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย
ทางสังคม เป็นความจริงที่ผู้นำจะต้องเผชิญหน้าและบำบัดรักษาเป็นการเร่งด่วน ท่านต้องการจัดระเบียบสังคม
ในรูปแบบใหม่ การปฏิรูปที่อาจเกิดขึ้นได้จากการทำงานของรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพและปลอดสิ้นซึ่งการ
ฉ้อราษฎร์บังหลวงจากระบบการศึกษาแบบใหม่ ซึ่งเป็นตัวอย่างของผู้นำที่มุ่งมั่นอุทิศตนต่อหน้าที่ และมี
บทบาทสำคัญในการทำลายความเสื่อมทรามและชี้แนะแนวทางใหม่ให้กับสังคม การดำเนินงานที่สำคัญในขณะ

ท่านบริหาร...

ท่านบริหารประเทศ ได้แก่ การสร้างโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชในท้องถิ่นทุรกันดาร ๒๐ แห่ง เพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายเนื่องในวโรกาสที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงอภิเษกสมรส การจัดให้มี โครงการอาสาพัฒนาท้องถิ่นของตนเองในฤดูแล้ง โครงการอาสาปลูกป่าในฤดูฝน นอกจากนี้ในด้านการศึกษามีการกำหนดแผนการศึกษาแห่งชาติพร้อมปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน และมีหน่วยงานที่เกิดขึ้นในสมัยรัฐบาลของท่านที่สำคัญ คือ องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นต้น รวมทั้งการปรับปรุงระเบียบบริหารกรุงเทพมหานคร อันเป็นที่มาของการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในเวลาต่อมา แม้ว่าท่านจะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเพียงระยะเวลาอันสั้น แต่ได้มุ่งมั่นผลักดันแผนแม่บทที่จะเป็นการกำหนดการพัฒนาประเทศในอนาคต และหลังจากพ้นตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ท่านได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นองคมนตรี ท่านได้ปฏิบัติภารกิจเพื่อแบ่งเบาพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์อย่างเต็มกำลังความสามารถ จะเห็นได้ว่าศาสตราจารย์ธานินทร์ กรัยวิเชียร มีความมุ่งมั่นในงานอย่างเต็มที่ และอุทิศตนทำงานเพื่อประเทศชาติอย่างสุดกำลังความสามารถเสมอมา

คุณลักษณะที่เด่นชัดอีกประการหนึ่งของ ศาสตราจารย์ธานินทร์ กรัยวิเชียร คือความจงรักภักดี ท่านเป็นทั้งนักกฎหมาย ผู้พิพากษา นายกรัฐมนตรี และองคมนตรีผู้มีความจงรักภักดีต่อสถาบัน ชาติ ศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยเป็นอย่างยิ่ง ดังที่ท่านได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยไว้อย่างน่าฟังว่า “สถาบันพระมหากษัตริย์เกิดขึ้นพร้อมกับการเกิดชาติไทยและยังยืนยงคงอยู่ได้โดยตลอด เป็นสถาบันที่พาชาติไทยฝ่าอุปสรรคและวิกฤตการณ์นานัปการผ่านพ้นมาได้ ให้ความรุ่งเรือง แก่มหาชนตลอดเวลาอันยาวนาน พระมหากษัตริย์ได้ทรงทำหน้าที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งคือทรงเป็นสายสัมพันธ์เชื่อมวิญญาณไทยในอดีต ผ่านปัจจุบันสู่อนาคต จากบรรพบุรุษสู่ผู้สืบสันดาน ตราบไธที่ผู้สืบเชื้อสายไทยยังไม่สิ้นไปจากโลก ตรานั้นพระมหากษัตริย์ก็ไม่มีวันเสื่อมสูญไปเช่นกัน” และอีกเนื้อหาที่ศาสตราจารย์ธานินทร์ กรัยวิเชียร เขียนไว้ในหนังสือพระมหากษัตริย์ไทยในระบอบประชาธิปไตยว่า “ราษฎรไทยไม่สามารถอยู่ได้หากปราศจากสถาบันพระมหากษัตริย์” ยิ่งตอกย้ำความจงรักภักดีที่มีต่อพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นประมุขของประเทศและเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยอยู่คู่กับสังคมไทยมานาน ในช่วงที่ท่านดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เป็นช่วงที่มีเหตุการณ์เคลื่อนไหวของคอมมิวนิสต์ที่ดำเนินการใต้ดิน มีการทำโฆษณาชวนเชื่อ ขยายผลการจัดตั้งมวลชน นิสิต นักศึกษา ปัญญาชนจำนวนมากมีแนวคิดฝ่ายซ้าย ท่านได้ดำเนินการปราบปรามและจับกุมอย่างจริงจังเพื่อรักษาความสงบของบ้านเมือง โดยยึดมั่นในแนวทางและอุดมการณ์ จงรักภักดีต่อสถาบันหลักของตนอย่างแน่วแน่และยึดถือผลประโยชน์ของชาติบ้านเมืองเป็นหลักมาโดยตลอด แม้ว่าจะมีบุคคลบางคนกล่าวว่าท่านเป็นพวก “ขวาตกขอบ” ท่านมีแนวความคิดที่ต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างเข้มแข็ง และบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดในช่วงที่ท่านดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี แต่ทั้งนี้เนื่องจากโดยพื้นฐานในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ที่นานาอารยประเทศปฏิบัติแล้วต้องยึดถือหลักของกฎหมายเป็นพื้นฐาน เพื่อความสงบสุขและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมและประเทศ และถึงแม้

ภายหลังจาก...

ภายหลังจากที่คณะปฏิวัติได้ทำการรัฐประหารรัฐบาลของท่านธานินทร์แล้ว พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งศาสตราจารย์ธานินทร์ กรัยวิเชียร ให้ดำรงตำแหน่งองคมนตรี ยังคงมีการกึ่งทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับงานกลั่นกรองพระราชกรณียกิจในเบื้องต้นถวายแด่พระมหากษัตริย์ เพื่อประกอบพระบรมราชวินิจฉัย และได้ดำรงตำแหน่งนี้มาจนสิ้นรัชกาล

ยิ่งได้ศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมเกี่ยวกับอัตชีวประวัติของท่าน การเริ่มต้นทำงานเส้นทางการเมืองและบทบาทหน้าที่ที่สำคัญทั้งในอดีตและปัจจุบัน ก็เป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งเพราะท่านเป็นนักกฎหมาย อาจารย์สอนวิชากฎหมาย และผู้พิพากษาหัวหน้าคณะศาลฎีกา มิได้เป็นนักการเมืองมาก่อนแต่อย่างใด แต่กลับได้มีโอกาสเป็นถึงนายกรัฐมนตรี และที่สำคัญสูงสุดในชีวิตของท่านคือ การได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เป็นองคมนตรี อีกทั้งยังได้ทำประโยชน์อันเป็นคุณูปการต่อแผ่นดินอีกมากมาย แสดงให้เห็นถึงลักษณะความเป็นผู้นำที่มีความมุ่งมั่นในงาน และจงรักภักดีต่อสถาบันสูงสุดของประเทศ เป็นบุคคลที่น่าศึกษา และเป็นแบบอย่างที่เราสามารถยึดถือและน้อมนำมาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงาน กล่าวคือในเรื่องของความมุ่งมั่นในงานเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการประสบความสำเร็จในการทำงาน เมื่อเราได้รับบทบาทหน้าที่ให้ปฏิบัติภารกิจใดแล้ว เราจะต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจทำงานสิ่งนั้นอย่างเต็มกำลังความสามารถ ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ส่วนในเรื่องความจงรักภักดีนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้นำควรมีเพื่อให้สามารถเป็นตัวอย่างได้ ผู้นำที่ดีควรมีความจงรักภักดีและแสดงความเคารพต่อทุกคน โดยไม่ว่าจะเป็นผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นต้น การแสดงความจงรักภักดีจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความภูมิใจในองค์กรได้

ดังที่ศาสตราจารย์ธานินทร์ กรัยวิเชียร ได้แสดงให้เห็นเป็นแบบอย่างเพื่อให้เราได้เรียนรู้สิ่งที่เป็นประโยชน์จากคุณลักษณะความเป็นผู้นำของท่าน และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในปัจจุบัน จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นว่า ชีวประวัติและผลงานของ ศาสตราจารย์ธานินทร์ กรัยวิเชียร ให้บทเรียนที่ทรงคุณค่าแก่การศึกษา ท่านเป็นนักกฎหมาย ผู้พิพากษา กรรมการตุลาการ ศาสตราจารย์พิเศษทางด้านกฎหมาย นายกรัฐมนตรี และองคมนตรี ผู้มีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำโดดเด่น มีความมุ่งมั่นในงาน ไม่ว่าจะดำรงตำแหน่งใด ท่านจะทุ่มเทกับการทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ มีความมุ่งมั่นในงานและอุทิศตนทำงานเพื่อสังคมอย่างเต็มกำลังมาโดยตลอดตามหลักที่ท่านยึดถือ คือเมื่อได้รับหน้าที่อะไรต้องทำหน้าที่นั้นให้ดีที่สุด อีกทั้งยังมีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ซึ่งเปรียบเสมือนผู้บังคับบัญชาสูงสุดและเป็นประมุขของประเทศเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยอยู่คู่กับสังคมไทยมานาน ดังนั้นจึงเป็นประโยชน์อย่างมากที่เราควร จะศึกษาถึงคุณลักษณะความเป็นผู้นำของท่าน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตการทำงานและเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จ โดยคุณงามความดีของท่านที่ได้กระทำมาทำให้ได้รับการยกย่องว่าเป็นนายกรัฐมนตรีที่มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานและมีความจงรักภักดีต่อสถาบันมากที่สุดคนหนึ่งของประเทศไทย

"ความมุ่งมั่นจะช่วยให้คุณเดินไปได้ไกลเมื่อเทียบกับความสามารถของคุณ"

บรรณานุกรม

ยศ สันตสมบัติ. “อำนาจ บุคลิกภาพ และผู้นำการเมืองไทย”. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.๒๕๓๓

ภูวริน บุญญพันธ์ตันติ. “บทบาทนายธานินทร์ กรัยวิเชียร กับการต่อต้านคอมมิวนิสต์ ขณะดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี (พ.ศ.๒๕๑๙-๒๕๒๐)” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๒๕๕๕

คำปราศรัยของ นายธานินทร์ กรัยวิเชียร นายกรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการประชาสัมพันธ์ของ คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๑๙

ธานินทร์ กรัยวิเชียร. “การใช้กฎหมายป้องกันคอมมิวนิสต์”. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิบัติการจิตวิทยา แห่งชาติ พ.ศ.๒๕๑๖

สถาบันพระปกเกล้า. “ฐานข้อมูลการเมืองการปกครองสถาบันพระปกเกล้า” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=ธานินทร์_กรัยวิเชียร. สืบค้น ๖ เมษายน ๒๕๖๖.